

ISTRA

GLASILO SAVEZA JUGOSLOVANSKIH EMIGRANATA IZ JULIJSKE KRAJINE

«ISTRA» izlazi svakog tjedna u petak. — Uredništvo i uprava nalaze se u Zagrebu, Masarykova ulica 28. II. — Broj čekovnog računa 36.789.

Pretplata: Za cijelu godinu 50 Din; za pol godine 25 Din; za inozemstvo dvostruko; za Ameriku 2 dolara na godinu. — Oglasi se računaju po cjeniku.

PROBLEMI NAŠE EMIGRACIJE

Rado donosimo ova razmatranja našeg saradnika:

Iza svjetskoga rata počele su najveće seobe naroda, što ih povijest čovječanstva uopće ne poznaje. Razine revolucije s desna ili s lijeva, promjene granica mnogih država i stvaranje novih narodnih jedinica su prozrokovala jednu izmjenu pučanstva, jedno iseljivanje kakovo se rijetko prije poznavalo. Nastaje jedno novo pitanje, koje nemalo zabrinjuje evropske političare, to je pitanje emigranata.

To emigrantsko pitanje u onom obliku kako ga poznajemo mi iz svjetskoga rata je možda postojalo negda za vjerskih progona kada su katolici bili tjerani iz protestantskih zemalja, protestanti iz katoličkih, a kršćani pak bili proganjani od Osmanlija i prisiljeni da sele... Vjerska netrpeljivost i princip tada redovito apliciran: »Cuius regio, ejus religio« su bili uzrokom onim čestim valovima emigracije i onim čestim ratovima.

U devetnaestom stoljeću poznajemo emigracije uslijed nacionalizma, koji iz francuske revolucije, romantičnog pokreta i preporoda raznih narodnosti dobiva ono mjesto u međunarodnoj politici, koji je prije imala religija. Poljska, talijanska i grčka emigracija zaokuplja mnogo misao tadašnjih evropskih političara. Nacionalizam postaje baza država i pojavljuje se narodna netrpeljivost u istom ako ne i u gore izdanju nego što je bila negda vjerska intolerancija. Onaj princip koji je negda tražio »religio« prema »regio« bi se sada mogao malo promijeniti da dođe: »Cuius regio ejus natio«. Svaka se država sada smatra nacionalnom, ona postoji radi većinskog naroda, pridržaje si pravo da se brine prvotno za pripadnike većinske narodnosti, dok inorođce se u stvari, iako ne u pravu, smatra građanima drugoga reda.

To nacionalno isključivo stajalište na koje ne prestaju da se postavljaju većina evropskih država je i prouzrokovalo toliko međunarodnih sporova i otrovalo odnose među mnogim državama. Mnogim izmjenama pučanstva kao na pr. onim što se je desilo između Grčke i Turske, gdje su se milijuni selili, je bilo uzrok to isključivo nacionalno naziranje. Mnoge su emigracije tako nastale uslijed te nacionalne netrpeljivosti, kao što su negda nastale od vjerske.

Uz nacionalizam, uzrokom su najvećih emigracija iz svjetskoga rata bila ekskluzivna društvena shvatanja. Boljševizam prouzrokuje radi klasne netrpeljivosti najveći val emigracije što ga poznaju vijekovi. Milijuni su se iselili i ustanovili se u Evropskim raznim zemljama. Diktatura proletarijata, koja oduzima slobodu svim svojim političkim protivnicima je bila kao neki uvod za pojave, koje su rodile i druge diktature po raznim evropskim zemljama, za pojave jedne čisto političke emigracije koja se organizuje da se bori na političkom polju za slobodu.

Fašistička diktatura je imala u metodi svog prethodnika. Sovjetska Rusija je dokazala slabost i nezrelost demokracije i socijalizma. Vidjelo se da demokracija, koja se znala tako divno boriti za svoju pobjedu kroz više od jednog vijeka nije sposobna, da se bori protiv novih sila, koje su se digle kao posljedica njenog samog razvoja. Fašistička diktatura je talijanskoj demokraciji i socijalizmu također dala jednu dobru lekciju. Ona je samo udarila jači akcenat na onaj krah, koji je doživio talijanski socijalizam izauzeća tvornica... Međutim, ma koji bili uzroci brzog uspjeha Mussolinija, dobrog djaka marksizma, učvršćuje diktature fašizma rada jednu novu jaku političku emigraciju.

Jedan je njemački novinar proračunao političku emigraciju u Evropi i fikslirao je ogromnu brojku: pet milijuna političkih emigranata. Pet milijuna ljudi bačenih radi svojih uvjerenja, radi svojih misli van kruga svog života, van svoga doma. Pet milijuna ljudi koji doživljavaju tragične momente, koje može da shvati samo jedan emigrant.

Možda je taj broj prevelik, ali da je i dva milijuna manje političkih emigranata, to nebi taj fakat bio manje bolan. U nekim se evropskim državama smatra, da se smije osuditi na progonoštvu na stotine hiljada ljudi radi njihovog uvjerenja, radi njihovih ideja. Prava čovjeka proglašena tako zvučno na osvit devetnaestog stoljeća su nestala pred pravom silom. Ličnost čovjeka ne uživa zaštite pred nasiljem.

Politički emigranti su se počeli međutim da organizuju po svoj Evropi. Oni su se grupirali čvrsto i politički su počeli da djeluju i postavljaju si jasno politički cilj za kim moraju da idu, stvorili su si ne samo emigrantsku taktiku borbe, već i čitavu strategiju. U Evropi se vode tajni ratovi između emigracija, koje ne vrše samo propagandu u inozemstvu apelirajući na javno mišljenje, već više svega se vodi borba, dobro promišljena, po jednom odre-

VIJESTI IZ JULIJSKE KRAJINE

KAD SE RADI O TALIJANIMA S KRKA...

Sušački »Novi List« pisao je pred nekoliko dana:

Fašistički poslanici Alessandro Dudan, Iti Bacci (prije Bačić) i ostali podnijeli su u talijanskoj komori interpelaciju na ministra spoljnih posla zbog »zlostavljanja talijanskih podanika, a specijalno djece, žena i staraca u gradu Krku (nella italiani-sima città di Veglia!) od strane nekih Jugoslovena koji nisu sa otoka Krka, a sve to uz naklonost jugoslovenskih vlasti«.

Događaje o kojima je riječ u ovoj interpelaciji opisala je u svoje vrijeme čitava fašistička štampa debelim pismenima u dugim izvještajima sa naslovom »Srpski ekscesi na Krku«. Razumije se, da je u tim opisima bilo najviše pogrdna na Jugoslaviju, a isticanja talijanista Krka, jer o drugom čemu u tim dopisima nije ni moglo biti govora, a nije moglo zato, što se zapravo ništa ni dogodilo nije. Odnosno, da se točnije izrazimo, nije se ništa dogodilo, što bi dalo povoda jednoj interpelaciji u talijanskoj komori, jer ima mnogo toga, što bi dalo povoda za mnoge interpelacije u jugoslovenskoj Narodnoj Skupštini.

Svojevremeno, kad se je fašistička štampa bila raspisala o tim »srpskim ekscesima na Krku« jugoslovenska je vlada bila odredila, da se povede naistožna istraga o tim »zlostavljanjima«. Istragom je utvrđeno, da se radi o jednoj tučnjavi u nekoj gostionici, da je tu tučnjavu izazvao jedan egzaltirani fašista i da je, kao što obično biva izazivač zlo prošao, jer je u tučnjavi koju je izazvao uboden nožem od jednog jugoslovenskog omladinca iz Krka.

To je, eto, taj strahoviti slučaj »zlostavljanja djece, žena i staraca«, zbog kojega su se Dudan, Bačići i ostali našli po nukanima, da podnesu interpelaciju u parlamentu jedne države sa 42 milijuna stanovnika, koji parlamentu pretenduje čak i na to, da ga se kao parlament ozbiljno uzima...

Ni onda, kao ni sada, to »pitanje« nije trebalo da se učini važnim, osim, ako se to ne želi sa naročitom tendencijom.

Navedeni slučaj, kao i bezbroj drugih, morao bi bio dati povoda interpelaciji u našem parlamentu, kad se i preko toga, kao i preko svega ostalog tomu sličnoga, s naše strane ne bi prosto prelazilo kao preko beznačajnih incidenata. Jer šta se je zapravo dogodilo i šta je izazvalo i tu tučnjavu?

Grupa talijanske omladine sa Krka, koja je i ovih ferija kao i inače bila u Italiji, na putu kroz Rijeku i drugdje vrijedjela je prostački najintimnije osjećaje Jugoslavena. Ta ista fašistička grupa s Krka nabacivala se ove godine za željezničkoj stanici u Rijeci, pred organima jugoslovenskih državnih željeznica, najpogrdnijim riječima protiv Jugoslavije, protiv države, u kojoj jedu hljeb. Ne vjerujemo da za to nisu dobili potstreka u samoj Italiji.

DR. BINE SEDEJ OBISOJEN NA TRI LETA JEČE.

Idrija, v. početku decembra 1932

Radi prekoračenja meje brez potnega lista je bil obsojen tukajšnji študent oz. že dr. Bine Sedej, živino-zdravnik, na tri leta in 1300 Lit. denarne kazni. Prosimo ga, da kmalu plača vsaj denarno globo, ker bi radi še eno kasarno!

denom planu, za zauzeće vlasti. Borba za vlast, to je cilj jedne političke borbe organizirane emigracije.

Ruska emigracija, talijanska i ostale, koje žive na ratnoj nozi sa vladama svojih zemalja imaju svoje generalštabe, svoje političke vođe, svoju vojsku, kao što imaju i sve vlade. Politička borba i politički cilj je prvobitna dužnost tih emigracija, a kulturni program je samo jedna od načina te političke borbe. Metode borbe se dobro studiraju i pazi se na političku taktiku više nego na isto drugo. Nije rijetko čitati u emigrantskim talijanskim i ruskim listovima o »jednoj emigrantskoj taktici borbe« o »strategiji« političkog djelovanja i o tome se više razlikuju razne grupe emigranata, nego u cilju.

Naša emigracija nije malena. Ona je jedna ako ne isključivo, a ono opet pretežno politička emigracija. Fašizam je samo naglasio grublje nepravdu naneseu našem narodu Rapal. Ugovorom i prouzrokovao jedan val emigracije, koji je počeo da se širi već dolaskom talijanske vojske, a koji je najjače počeo da zapljuskuje učvršćenjem fašističke diktature. Prva naša emigracija je ona koja nastaje redovito promjenom državnih granica. Politički razlozi tom iseljavanju sasvim su jasni.

Učvršćenjem fašizma u Italiji, pogotovo iz 1925 javlja se onaj jaki val emigracije, koji je obuhvatio i svu Italiju. Sele se ljudi

MUSSOLINIJEVA AMNISTIJA... ZAPOR!

Tomaj na Krasu, decembra 1932.

Kakor že poročajo nekateri jugoslovanski listi, se je hotel na 1. t. m. povrniti skupno s svojim očetom tukajšnji domačin Rudolf Škerlj, sin znane posestnika. A glej, komaj je prestopil krivični mejnik, ki nas loči od ostalih jugoslovenskih bratov, ga aretirajo in v ne malem spremstvu odvedejo v zloglasne tržaške zapore. — Kakor smo slučajno zaznali za vest, ki je absolutno kontrolirana, je tej aretaciji posredni vzrok — ljubezen... Pred nedavnim je prišlo sem Škerljevo dekle in, ker se je zadnje čase razmerje med njima nekoliko zrahlalo, ga je, meni nič — tebi nič, nesramno ovadila pri tukajšnjih oblastnikih, da je njen fant jugoslovanski nacionalist, proti Italiji, in podkrepila celo z dokazi: članstva naših emigrantskih organizacij. — K stvari se še povrnemo in drugič prisemo na svetlo tudi ime propale duše, ki mirno uživa čisti jugoslovanski zrak!

ARETACIJE V PODBRDU

Podbrdo, decembra 1932. V Podbrdu so aretirali znanega trgovca Janeza Zgago po domače »Pahmana«, dalje Tomaža Grahorja, mesarja, znanega posestnika Petra Primoža iz Petrovega brda njegovo ženo in dekle. Aretirance so prepeljali v goriške zapore. Vzroki aretacij še niso znani. (Mos).

PET MESECEV ZAPORA ZA POBEG PREKO MEJE

Trst, decembra 1932. Pred dnevi so karabinerji v Pliskovici pri Komnu aretirali 34-letnega Lojzeta Kosiča Kosič je zbežal brez potnega lista čez mejo, a se je pred dnevi vrnil domov. Zaradi bega čez mejo je bil obsojen na pet mesecev in deset dni ječe. Odvedli so ga v sodnijske zapore. Kakor vse kaže, za Kosiča ni veljala amnestija, čeprav je bil obsojen le zaradi bega čez mejo.

BOG NE PLAČUJE VSAKE SOBOTE!

Grahovo, decembra 1932. Ze nekajkrat smo poročali o nesrečah, katerih se deležne naše — izdajice. Tako se je pred kratkim ponesrečil znani fašistični podprednik, Slovenec Martin Golja, trgovec z lesom. Vračal se je iz Sentviške gore od neke takozvane prireditve, a le na strmi poti padel in si zlomil nogo. Prepeljan je bil v goriško bolnico a se je kmalu vrnil domov, češ, da se bo zdravil doma. Noga pa se mu ni hotela zaceliti in inu je pričela gniti kost. Podal se je nato na Dunaj, kjer mu pa bodo morali amputirati nogo. — Zadel ga je za služena kazen. Bil je navdušen fašist in naši ljudje so morali marsikaj pretrpeti radi njegovih sitnosti. Mogoče bo nekaj časa mir. (Mos).

TRŽAŠKI OBČINSKI PRORAČUN.

Trst, novembra 1932. Te dni se je sestal tržaški občinski svet, da razpravlja v občinskem proračun za prihodnje poslovno leto. V načrtu proračuna je predvidenih 136,189.390 lir dohodkov in 135,889.390 lir izdatkov. Kakor kaže ta dve števili, se bo zaključila občinska finančna bilanca v prihodnjem letu z aktivno 400.000 lir. Med razpravo pa so prišle na dan postavke, ki so pokazale tržaško občinsko gospodarstvo v vse drugački številki. Listi, ki so jih objavili, jih niso komentirali. Iz njih sledi, da se bodo dohodki občine znižali za 2,188.140 lir, in sicer pri trošarinah, pridobitini in

koncesijskih taksah za javne lokale, izdatki pa se bodo povečali za 2,045.480. Razlika 4,233.620 nameravajo kriti s fondi iz 10-milijonskega posojila in 60-milijonskega posojila »er z novim posojilom v višini 2,140.000 lir.

Zanimivo je pri tem ugotoviti, da bo občina na račun države zaradi centralizacije šolstva in drugih poslov precej razbremenjena. Na drugi strani pa je v proračunu predvidenih več postavk, ki so posredno ali neposredno prav militarističnega značaja. Tako bodo dali fašistični »Balilli« 758.490 lir, strelski organizaciji 97.000, za šolsko ladjo »Patria« 20.000 lir.

NARODNI DAR BRUTALNEM OROZNIKU.

Grahovo, 1. XII. 1932. Pred kratkem je odšel od nas orož. brigadir Sera Giuseppe, kateri je bil pri nas skoraj 10 let. Kako vestno je vršil službo, vejo najbolje naši fantje in može, katere je on spravljal v zapor. Tudi naši kmetje se ga bojo dobro spominjali, ker premmnoge kazni so plačali radi njega. Da pa nam ostane ta gospod dobro v spominu, je poslal podestat, njegov rojak, svoje uslužbenke, da so pobirali prispevke 5—10 lir, da se za nabrano svoto kupi temu gospodu lep dar. Ljudje so pač morali dati, radi ali neradi. Res, hvalježi smo g. podestatu ki nam daje poljubljati palico s katero smo tepeni.

KAPLAN IN FAŠISTIČNE PREDVOJSKE VAJE.

Podmelec, 5. XII. 1932. Po naročilu oblasti je oznanil g. kaplan v cerkvi, da so stariši odgovorni za vsakega mladeniča ki neredno hodi k predvojskim tečajem, ter da bojo kaznovani z globo do 5000 lir. Kdor pozna naše oddaljene vasi in kdor ve da imajo nekateri tri ure hoda, se nebo čudil, da se tem ne ljubi hoditi tako daleč radi teh neumnosti, saj se človek dosti utruji ko trdo dela cel teden.

Fašisti ki so bili do sedaj na Kneži, so premešćeni na Illovice pri Podmelcu.

Podbrdo, 1. XII. 1932. Tukajšnji obmejni komisar je bil premešćen, na njegovo mesto je prišel nekdo od francoske meje. Pričakujemo od novega g. komisarja da bo bolj pošten in da bo bolj človeško postopal z ljudmi, kot pa njegov prednik, katerega so se bali vsi. Celo s potniki, tujimi državljani je postopal skrajno surovo, pa tudi ljudje njemu podrejeni, so si z njegovim odhodom pošteno oddahnuli.

NOVI DUGOVI I NOVI POREZI U NEKIM OPCINAMA RIJEČKE POKRAJINE

Rijeka, novembra 1932. Pokrajinsko administrativno vijeće na Rijeci na svojim je sjednicama pred nekoliko dana zaključilo nekoliko novih općinskih proračuna za godinu 1933. Ujedno su izdane posebne dozvole, da se u nekim općinama uvedu posebni dodatci na direktne državne poreze. Pokrajinski odbor je potvrdio zaključak općinskog vijeća u Ilirskoj Bistrici, da se za općinu uzme jedan veliki zajam od 650.000 lira. Novi dodaci na neposredne poreze uvesti će se iduće godine u Opatiji, Klani, Podgrađu, Jablanici, Lovranu, Jelšanama, Materiji, Matuljama, Premu, i Ilirskoj Bistrici. Pored toga uvesti će se u Ilirskoj Bistrici, Mošćenicama i na Rijeci i posebni dodaci na zemljišni porez.

A ipak nova vremena traže jednu promišljeniju borbu i zahtijevaju da se ide za jednim preciziranim ciljem. To se traži pogotovo od jedne emigracije, za koju su teškoće borbe najveće.

Od nešto preko pola milijuna Jugoslovena pod Italijom iselilo se oko 100.000. Za nekoliko godina borbe s ponosom možemo pokazati na brojeve svijeće žrtve naše misli. Skupljeni većinom u Jugoslaviji, okupljeni oko raznih društava i formirani u jedan Savez, mi nemožemo očekivati od milosti događaja da nam se donese naša sloboda. Potrebno je da postanemo čvrsto organizirani kao politička grupa, da imamo jasan i izrađen program rada, da vodimo jednu sistematsku borbu za postignuće cilja koji svima leži u srcu. Treba jedno očvršćenje naših redova da se provede, da se razvije jedan politički pokret, koji će obuhvatiti sve aktivne elemente u našoj emigraciji, organizirati ih, precizirati cilj, izraditi taktiku emigrantske borbe i suprotstaviti fašizmu u Istri i vani organizirani otpor, a ne samo pojedinačne i raspršane akcije.

Bez jedne političke organizacije mi ne možemo postići ni u čem tok događaja niti ih upotrebiti u smislu našeg cilja. Prosvjetni i socijalni rad ne dostaje za rješavanje jednog tako teškog problema kao što je pitanje naše manjine pod Italijom.

Dragovan Šepić.

PISMO IZ IDRIJE. Od priprostega fanta.

Idrija, 2 decembra 1932. Iz našega mesta pač nimamo poročati nič razveseljujega. »Istra« je že dovolj pisala kaj vse delajo naši sovražniki. Iz malega mesteca je postala vojaška tvrđava. Komaj je izgotovljena ena vojašnica, že pripravljajo drugo. Denarja je dovolj! Saj za zemljo in ostali material itak ne plačajo ničesar. In Bog ne da, da bi se kdo upal še kaj zahtevati! A vse to našim privranci se ni dovolj. Iz naše nekdanje »nemške« Idrije hočejo na vsak način napraviti laško Idrijo. Zato so pričeli z največjim pritiskom na vse sloje za spremembo svojega priimka. Da se poslužujejo vseh možnih in mogočih sredstev je razumljivo samo ob sebi! K temu pripomorejo pač naši znani idrijski portreti, kekor se Plinij Mutto (kavalir!), inž. Coldana in še nekatere domače propalce. V zadnjih časih so z največjo silo pritiskali na upokojenje in upokojenje. Stari možje in ženske, ki se pripravljajo samo še na oni svet, pa še morajo iti na občino, da podpišejo »samovoljno« prošnjo za spremembo »nekaj želakšega« priimka v zopetno 100 posto italijansko obliko. Nešteto je primerov, ko dobe starčki »ugodno rešene« prošnje, katerih sploh niso nikdar podpisali. Poleg tega je pa nekaj že uradno spremenjenih imen. Našo »Istro« prosimo, da poneso te v svet v širni svet in naj opozori vse tiste, ki so merodajni za to, da uvidijo...

Potpis: Slovenec.

ISTARSKI FAŠISTIČKI HLJERARHA ODSTUPIO.

Pula, novembra 1932. Početkom ovog meseca dao je ostavku na položaju administrativnog sekretara fašističke federacije za Istru Segnan. O toj ostavci šapuće se u Puli kolešta, a po svemu se opaža, da je u vodstvu istarskog fašizma opet došlo do oštih sukoba. Borbe, koje su u posljednje vrijeme izgledale kao da su nestale opet se pojavljuju. Ima u istarskom fašističkom vodstvu nekoliko struja. Politički sekretar Relli se držao dosta dugo, ali moglo bi se dogoditi da se i on sruši, jer ga pred višim forumima ocrnjuju naročito Mrak i Bilucaglia. Segnan je morao da odstupi, jer su već sasvim iscrpljena ona vrela, koja je on kao privrednik i bankarski čovjek nadgledao. Stranka je opljačkala zadružne ustanove u kojima je Segnan imao glavnu riječ, a kad više nije u kasama ostalo ništa, Segnana su prisili da preda ostavku. Na njegovo mjesto postavljen je neki Marrini, činovnik u pulskoj gradskoj štedionici.

MIRENSKA ČEVLJARNA PRIMER FAŠISTIČNEGA GOSPODARSTVA

Gorica, decembra 1932. Znana čevljarska zadruga u Mirnu, katero je ustanovio slovenski duhovnik Rojc, je zelo uspešno delala, dokler niso fašisti zasedli vsa vodilna mesta. V zadnjem času je prišel nov vodja iz Sicilije. Pod njegovim vodstvom pa je obrat popolnoma zaostal in prenehali so z delom. Seveda so to občutili ljudje, ki ne dobe zaposlenja. In teh ni malo, kajti mirenski so skoro vsi sami čevljarji. — Zopet lep primer fašističnega gospodarstva in napredka. (Mos).

SLOVENSKA PESEM PREPOVEDANA!

Iz Mirna, decembra 1932. Včasih so naši fantje prepevali, ko jih je hotel »cesar k soldatom imet«. Lepo jih je bilo videti, ko so veseli prepevali slovenske pesmi. — Ob priliki zadnjega vojaškega nabora, so naborniki hoteli dati si utehe s petjem. Toda komaj so intonirali, so morali tudi prenehati. Javna varnost jim je bila takoj za petami in aretirala izmed gruče nabornikov Milana Beltrama. Odsedeti je moral 24 ur v zaporu. (Mos).

NOVICE IZ KOBARIDA

Kobarid, decembra 1932. Govorj se, da nameravajo pri nas zgraditi vodovod, ki bo napeljan iz Drežnice. Mogoče bo res kaj iz tega, in upamo, da ne bo ostalo samo pri obljubah.

Ze dolgo časa je, kar ne vozi več kobariska železnica, znana pod imenom »mlinček«. Spoznali so končno, da se ne rentira. Mesto »mlinčka« vozi sedaj avtobus, last Italijana Rosine, na isti progi: Bovec-Kobarid. (Mos).

DA NE BI IMELA STVAR TAKO ŽALOSNO LICE...

Gradišče pri Renčah, decembra 1932. V naši vasi so se v noči od 22. na 23. nov. t. l. prikradli neznanzi na trgovino in tobakarno g. Žnidarčiča, po domače »V Gradu« in mu odnesli večjo količino tobaka, cigaret, sladkornja, kave, slanice, soli in drugih jestvin, ki jih pač rabimo vsak dan.

Da ne bo imela vsa stvar tako žalostno lice, so neznanzi vzeli raz steno Mussolinijevo sliko, zabili Mussoliniju žebelj v prsi in popočinoma nemoteno odšli. — (rob).

ITALIJA ZOVE NA KONTROLU SVA GOŠTIA VOJNIH OBVEZANIKOV OD 1900 DALJE

Trst, novembra 1932. Početkom ovog meseca talijanske su vojne vlasti velikim oglasima, koji su bili obilježeni po svim općinama i frakcijama, pozvale sve vojne obvezanike od godišta 1900 pa dalje, da se po jednom određenom redu prijave u svojim okruzima na kontrolu. Izgledalo je po svemu kao da se nešto veliko sprema, jer se kontrola obavila vrlo strogo. U selima Julijske Krajine nastala je radi toga panika. U nekim selima dogodilo se, da se vojni obvezanici nisu hteli prijaviti, pa su bili ljezani od karabinjera na vojne okruge. Svakoga, ako ništa drugo fašističke su vlasti mogle opaziti ovom prigodom s čime mogu računati u slučaju rata digao i da bi otkazao poslušnost.

SLIČICE IZ POGOVOROV Z NAŠO ŠOLSKO DECO

Pot me je zanesla v neko vas v bližini Bazovice. Ustavim se nekoliko pred cerkvijo, kjer je bila zbrana gruča 8 do 10 letnih deklic. Beseda je dala besedo in ko smo se naredili dobri prijatelji jih vprašam da naj mi povedo katere izmed njih so vpisane v »Piccole Italiane«. Nastala je zadrega. Vendar ena se oglasi in reče: »Jaz nisem«, takoj nato se oglasi še druga in tretja in četrta. Ena pa je molčala. Bila je vpisana. Pa ji rečem: »Kako ti, tvoje sošolke niso vpisane, ti pa si?« Ona mi odgovori:

»Moram biti, drugače izgubi oče službo, mi pa nimamo njiv, da bi na njih delali. Obleko pa sem oblekla samo enkrat, pa je ne bom nikoli več«.

»No, deklice, le pridne bodite, pa vedno govorite slovensko med soboj, doma in na cesti. Mi obljubite?« Deklice so pokimala in še dostavile da tudi sedaj govore doma vedno slovensko in tudi med soboj, kadar jih učiteljica ne čuje.

Neka družina se je preselila iz neposredne bližine Trsta v Jugoslavijo. Za bližnjo okolico je bil to dogodek, za otroke še večji. Takratni najbližnji sosed te družine je imel dva dečka. Eden je bil star 9 let, drugi pa 11. Dečka sta hodila izključno samo v italijansko šolo in živela v predmestju Trsta. Ko so pri izseljujoči se družini nakladali pohištvo, sta sosedova fantka hitela v podstrežje šivati vrečo, v katero naj bi zlezal najstarejši bratec, da bi se potem neopaženo skril med pohištvo in tako odšel v Jugoslavijo od koder bi poskrbel tudi za prihod mlajšega brata. Oče pa jih je opazil, in konec je bil njunih sanj. Mnogo prepričevalnih besed je bilo potrebnih, da se ju je prepričalo, da sedaj še ne moreta koristiti Jugoslaviji ker sta premajhna in da morata ostati doma. Pa se je oglasil starejši.

NOVI ČLANOVI FAŠISTIČKIH ORGANIZACIJ V JULJSKOJ KRAJINI

Pula, novembra 1932. U povodu desetogodišnice fašističnog režima dozvolio je Mussolini, da se u fašističku stranku smiju primati i oni koji do sada iz bilo kojih razloga nisu mogli ili htjeli da se upišu. Opazio je naime, da je u stranki vrlo mali broj članova i da je većina talijanskog naroda izvan stranke i protiv stranke. Želj da bar na papiru ima što više »prijatelja«. I dok se, naprimjer, preda dvije godine bilo određilo, da se u stranku smije pristupiti samo iz avangardije, to znači, samo oni, koji do sada nisu zbog mladosti mogli da se upišu, a starijima je bio pristup onemogućen, sad je sasvim promijenjeno gledanje, pa se svi sile u stranku. Svaki državljani morat će postati pripadnik fašističke stranke. I u Juljskoj Krajini vrše se u posljednje vrijeme novi upisi u stranku u svim gradovima i selima i upisuju se u stranku svi oni, koji su bilo kako ovisni od režima, koji imaju kakvu javnu službu, penziju, dugova u banci, sina u vojsci itd. Fašističke novine objavljuju velike spiskove novih članova fašističke stranke. U »Corriere Istriano« može se ovih dana čitati imena i mnogih naših ljudi za koje smo čvrsto uvjereni, da su uvjereni protufašisti i da mrze fašizam iz dna duše. Koliko će ovaj veliki broj novih »pristaša« Mussoliniju koristiti, toliko će mu i škoditi i može se u ovom najnovijem njegovom potezu da vidi slab znak za fašizam.

JEDAN NOVI ČLAN FAŠISTIČKE STRANKE

Pula, novembra 1932. U spisku novih članova fašističke stranke u Istri naišli smo pod rubrikom fašja u Tinjanu ovo ime: Iop Felice d'Antonio.

»Corriere Istriano« koji objavljuje spisak novih članova stranke kaže u uvodu: Stare crne košulje pozdravljaju s oduševljenjem »Alala« nove drugove koji ulaze u redove »Civilne milicije«.

JEDNA TALIJANSKA KNJIGA, KOJA FALSIFICIRA HISTORIJU

Trst, novembra 1932. Pieri Sticotti najavljuje jedno svoje novo djelo, u kojem kan da prikaže historiju Julijske Krajine i da, razumije se, dokumentima i analizom dokaže, da je Julijska Krajina historijski i kulturno integralni dio Italije. Treba u Jugoslaviji da se vodi evidencija o toj literaturi i eventualno, da se pobija. Dalj se to čini?

I MRK — MARACCHI VJERUJE DA ĆE NOVO KOSOVO DOISTA DOĆI

Pula, novembra 1932. Ovih dana imali smo prilike čitati jedan rijetko divljački napisan članak, koji je napisao poslanik u parlamentu Giovanni Maracchi, prije Mrak, rodio iz Pazina, koji je negda bio sekretar istarske fašističke federacije. Mrak je ujedno i direktor pulskog »Corriere Istriano«. On se oborio jednim potpisanim člankom na g. Vlahu Vlahovića, koji u Americi izdaje engleski buletin »Istrian Word« (Istarska Riječ). Mrak se ljuti, što je »Istrian Word« u jednom broju spomenuo njegovo ime nazivajući ga renegatom i spočitavajući mu da je promijenio svoje prezime. Mrak dokazuje da je njegovo ime od starine talijansko i da se on njime ponosi. »Istrian Word« najavljuje da je u svom članku, da će i za našu Istru doći novo Kosovo i dovikuje Mraku: »Dovidjenja na našem novom Kosovu!« To čini da se Mrak razbješljuje, ali ipak kaže: »Novo će Kosovo doći, neka u to ne sumnja »scriba del Sacramento« i bit će to dan slobode za sve one narode, koji još čame u ropstvu«. Mrak je doduše mislio na neke sasvim druge »narode u ropstvu« ali mi se ipak radujemo, da i on vjeruje u to novo Kosovo, a kad dodje onda će to biti stalno posao naše pravde.

»V Jugoslavijo me ne pustite, Balilla pa tudi ne bom, pa če bo učitelj še bolj hud!«

V eni izmed šol imenovanih »Avviamento al lavoro« v Trstu, je učiteljica pri zemljepisni uri razlagala nekoliko o Jugoslaviji. Par mest in meja, več bi bilo škoda besed in časa. Ko je pri prihodnji uri učiteljica izpraševala, ji je neka deklica — Slovenka, povedala o Jugoslaviji veliko več, kot jim je pa učiteljica razlagala. To pa ni šlo učiteljici v račun in se je nad učenko zadržala: »Kdo ti je to povedal?«

»Doma so mi povedali, gospodična učiteljica«.

»Dovolj! Poberi se v klop in prihodnjič povej samo to, kar se v šoli učimo, sicer dobiš nezadostno«.

Se razume, učiteljici ni bila po volji lepota naših krajev in njih podzemsko bogastvo!

Zelo tipičen je tudi ta primer, ki se je pripetil na isti šoli. Neki učitelj je bil določen, da je izpraševal učence in učenke o političnih stvarih. Zato ni imel ravno posebaj določeno uro. Kadar je prišel izpraševati so učenci lahko izboljšali, ali poslabšali red v tistem predmetu, ki se je v tisti uri poučeval, ko jih je prišel sredi ure izpraševati učitelj o političnih vprašanih. Nekega dne je vprašal učitelj ravno neko Slovenko (nič čudnega, saj je vsa naša deca v njih šolah!) zakaj je bil ubit Vladimir Gortan. Odgovor se je glasil:

»Ker je delal za Slovence in proti Italiji«.

No, pa je bil zasiguran dober red v matematiki, ki se je ravno tisto uro poučevala.

Takih in podobnih sličic ne manjka. Ob priliki pa si bomo nekoliko podrobneje ogledali italijanske šolske knjige ker je v njih res mnogo dišečih cvetk! — (rob).

MAŠA ZA CASTELLIJEM

Kal nad Kanalom, decembra 1932. V četrtek 1 decembra se je vršila v tunkajšnji cerkvi maša za dušnico za pred 2 leti ubitim finančnim stražnikom Castellijem. Kakor je že znano, je bil Castelli zagonečno umorjen v neposredni bližini naše vasi. Do sedaj še ni dognano na kakšen način je prišel ob življenje in marsikakšna govorica kroži o tem. Radi omenjenega uboja je zaprtih po nedolžnem okolju dvanaest fantov, ki so skupno dobili čez 300 let ječe.

Sedaj imamo že italijanski otroški vrtec za naše otroke; letos je prišla tudi italijanska učiteljica iz Gorice, da naredi iz njih janičarje.

Februaria t. l. je zgorela hiša posetniku Lukji Piruhu v vrednosti okoli 10.000 Lir. Kmalu potem se je poročil njegov sin in se preselil v ženinovo hišo. Pa kot, da bi šla nesreča z njim. Pred par dnevi mu je zgorela hiša in blev. Zavarovan je bil za ca. 20.000 Lir. Po požaru se je obrnil na zavarovalnico, da mu izplača zavarovalnino, a ta ga je odvrnila in mu izplačala samo 1.000 Lir. Vzroki temu so nam neznani. Reče, trdo izkušan po tolikih nesrečah se je mogel zadolžiti do grla, da si preskrbi najnujnejše za zimo. (Mos).

SPREMENBE V OBČINSKI PISARNI NA PREMU

Prem, decembra 1932. Ze precej časa je, kar je bil premeščen obč. tajnik Cossi (Kos) — isterski renegat — iz naše občine v Materijo. Te premeščitve smo bili prav veseli, kajti gospod tajnik »zaveden« Lah in vdan fašist je celo bivšega podeštata Carpentarija umazal na reški prefekturi kot »prijatelja Slovencev«. Gotovo je, da je tudi napram domačinom napel vse moči. Tako je pretečeno leto skušal pripraviti nekega domačina, ki se je vrnil iz Jugoslavije, naj izjavi, da je videl neko vaščanko, kako je hodila po ljubljanskem velesajmu s jugoslovanskim znakom itd. Seveda, naletel ni na pravega in tako se mu je načrt izjalovil. Ob vsaki priliki je razlagal izvor njegovega priimka in dokazoval, da izvira tam nekje iz Sardinije. Neki domačin pa mu je pristavil: »Po mojem mnenju, bi vam mnogo bolj pristojal priimek Merlo (kos)«.

Dne 18. septembra t. l. smo zakopali podeštata Carpentarija. Kot pravijo zadnja poročila, bodo vsi pogrebni stroški padli na grbo naše občine — torej na nas. Bogve, kdo bo pa naše poravnal!

Podeštata je nadomestoval bistrički notar dr. Berdon, ki je le ob prilikah prišel na Prem seveda proti masnemu plačilu. Pretečni teden pa je bil imenovan s preirekturim dekretom za obč. komisarja tukaj učitelj Gandolfo Zafarana. Ker je že več let pri nas, pozna prav dobro naše razmere, le bogve če jih bo upošteval. Za enkrat se kaže zelo milostnega. (Mos).

TUDI SLOVENSKE GOSTILNE SO JIM NEVARNE

Trst, decembra 1932. Pred nekaj tedni smo poročali o usodi 25letnega Ivana Mariničiča iz Zagorja pri St. Petru na Krasku, ki je bil na tainem procesu obsojen na 7 let ječe. Spricho amnestije so mu sicer kazni znižali, tako da je pričakovati da bo prihodnje leto izpuščen iz zaporov. Med tem pa je njegova družina, ki ima v Zagorju večje posestvo, trgovino in gostilno, izpostavljena stalnemu preganjanju in nadlegovanju. Ko so bile letos tam vojaške vaje, so vojaške oblasti vsem častnikom, podčastnikom in vojakom strogo prepovedale zahajati k Agatnikovim (domače ime) v gostilno ali v trgovino. S takim bojkotom so jim prizadeli znatno škodo. Neki podčastnik je bil celo kaznovan, ker so ga zalotili, da je hodil za Mariničičevo sestro, čeprav ga dekle ni maralo.

izvršno je sredstvo za čiščenje želuca i
crijeva

MAGNA
PURGA

čisti bez boli, a brzo

MAGNA
PURGA

uklanja sve želučane boli, ako se uzimlje
poslije objeda i večere u malo vode na
vrhu od noža

MAGNA
PURGA

preporuča se djeci i odraslima
U apotekama jedan omot stoji 4 dinara

PISMO IZ GORICE

Gorica, decembra 1932. Po dolgem času so vendar dogradili poštno palačo, katero so zidali cela tri leta. Zgradba je res lepa in velika. Zidana je v prav posebnem stilu, ki je nekaka mešanica benečanskega in nemško-ameriškega stila. Ima velik stolp za uro. Stoji pa na prostoru, kjer je bil prej zelenjadni trg. Tega pa so premestili na prejšnji prostor za svetoandrejske semnje. Tudi trotoar na Corso Vittorio Emanuele so čedno popravili.

Zrakoplovov imamo v Gorici vse polno. Vsako jutro nas zbudijo že na vsezgodaj s svojim brnenjem.

Velik kos lepega mirenskega polja je spremenjen in prirejen za letovišče. Na njem je polno bangarjev, ki so lisasto barvani, tako, da se jih težko razloči od terena.

Vsa ta dela pa niso namenjena miru, niti ne razorožitvi. Fašisti hočejo na vsak način narediti iz naše dežele novo kladnico za bodočo vojno (Mos).

SMRT PO NAŠIH VASEH

Lom, decembra 1932. Pred nedolгим časom je umrl začet od kapi domačin Levpušek Mirko, v starosti 29 let. Zapustil je ženo in osem neodrastlih otrok.

Smrt pa ni skromna. Pobralla nam je tudi dva mlada vaščana: Krivca Ivana in njegovo sestro Viktorijo. Hiral sta dolgo na jetiki. Slaba postrežba pa jima je pripomogla v rani grob. Nič čudnega, saj trka danes mizerija že na sleherni vrata. (Mos).

POITALIJANČENI PRIIMKI

Gorica, novembra 1932. Goriški prefekt je podpisal te dni dekrete za spremembo slovenskih priimkov v občini Koprivi. Občinska oblast, ki je seveda v fašističnih rokah, je poslala goriški prefekturi kolektiven predlog za spremembo večjega števila slovenskih priimkov v trgu in sosednih vaseh. Priimki so bili spremenjeni 16 osebam. Vse ti ljudje so se imenovali Cof. Priimek je bil spremenjen v Zoffi.

Tudi na tržaški prefekturi se je v zadnjih dnev spet nabrala kopica dekretov o poitalijančenju jugoslovanskih priimkov. Dekreti, ki jih je bilo 58 in jih je prefekt podpisal, so že v veljavi. Spremenjeni so bili poleg drugih naslednji priimki: Kuzma v Cosma, Moderc v Modli, Čač v Ciacchi, Kosmač v Cosma, Hrvat v Corbatti, Hrščak v Crescia itd.

POITALIJANČENI PRIIMKI

V zadnjih dnev je tržaški prefekt podpisal spet nad 50 dekretov o poitalijančenju slovenskih priimkov. Med drugimi so bili spremenjeni priimki: Kobaj v Cavali, Kranjc v Carnielli, Lavrenčič v Lorenzi, Lazarič v Lazzari, Mohorič v Macorini.

TRŽAŠKA VISOKA ŠOLA PROPADA...

Trst, novembra 1932. Zadnjo nedeljo so na tržaški visoki šoli otvorili novo akademsko leto. Mladi rektor, fašist prof. Udi na je v svojem govoru iznesel marsikaj, kar bi sicer širši javnosti ostalo prikrito. Iz njegovega govora posnemamo da je število slušateljev v zadnjem šolskem letu padlo na 571. Od teh so le trije tuji. Znanstveni instituti na visoki šoli, ki velja že deset let kot univerza, so večinoma še popolnoma neorganizirani in opremljeni le z najnujnejšimi pripomočki. Prispevki države in posameznih ustanov za vzdrževanje šole še sedaj niso urejeni in stalni. Tudi potrebnih prostorov še vedno primanjkuje. V socialnem pogledu so bili študentje vse doslej skoraj docela neorganizirani. Vse štipendije za študije na tržaški visoki šoli znašajo skupno 15.835 lir na leto.

Tudi letos se je vpisalo na tržaški visoki šoli nekaj »ujedrodecev«. Včasih je obiskovalo šolo tudi večje število jugoslovanskih državljani. Dotok teh je sedaj docela izostal.

SPREMENBA V GORIŠKEM DIVIZIJSKEM POVELJSTVU

Goriški divizijski general Bobbio je bil nenadoma postavljen na razpoloženje. Za njegovega naslednika je bil imenovan artillerijski brigadni general Monti, ki je bil obenem povišan za divizionarja.

LJUBLJANA — SEDEJU

Ljubljana, dne 5. decembra.

Kakor zna Ljubljana pokazati vsakrat svoje nacionalno lice, tako je tudi ob prvi obletnici prezgodnje smrti našega nesmrtnega knez nadškofa goriskega, dr. Frančiška Sedeja.

Pretečeni teden so skoraj vse tukajšnje emigrantske organizacije komemorirale velikega vladiko, včeraj pa se je vršila maša zadušnica v stolnici sv. Nikolaja, ki jo je organiziral naš delavni Klub jugosl. primorskih akademikov. Oba tukajšnja vodilna dnevnika izčrpno poročata v svojih ponedeljskih izdajah. Bila je res velika in dostojna manifestacija za našo misel ter smo le ve-

seli, da naša stvar iz dneva v dan pridobiva med domačim vedno več prijateljev in propagatorjev.

Službo božjo ob 11 h dop. je daroval semeniški duhovnik g. Zajec. Po evangeliju pa je pristopil s svojo do srca segajočo pridigo g. stolni župnik dr. Klinar. Lahko rečemo, da ob koncu govora ni bilo suhega očesa, kar je gotov dokaz, kako živo je govornik orisal našega večnega Sedeja. Med sv. mašo je pel stalni stolni zbor pod spretnim vodstvom stolnega organista g. dr. Stanka Premrla. Cerkevna slovesnost, kateri je prisostvovala velika množica občinstva iz vseh slojev, je v vsakem oziru nad vse lepo uspela.

KOMEMORACIJA ZA BLAGOPOK. DR. SEDEJEM V KLUBU JUGOSLOVENSKIH PRIMORSKIH AKADEMIKOV.

Ob obletnici smrti nadškofa dr. Sedeja je klub primorskih akademikov v Ljubljani priredil na svojem članskem sestanku v ponedeljek 28. nov. 1932 komemoracijo. Komemoriral je tov. Valentinčič. V daljšem predavanju je najprej v par uvodnih besedah orisal značaj italijanskega katolicizma. Po tem splošnem pregledu je prešel predavatelj na drugo točko. Dokazoval je, da je odstop nadškofa dr. Sedeja popolnoma političnega značaja in da je Vatikan prisilil ta odstop iz popolnoma taktičnih razlogov. Fašizem je pri ponovnem sporu med Vatikanom in italijansko vlado, zahteval odstop nadškofa Sedeja. Da se je dosegel takozvani drugi sporazum je moral Vatikan v tej zahtevi popustiti in voditi politiko «minus malum». Ker je pričel fašizem preganjati katoliške organizacije, je pretila nevarnost, da se to preganjanje posploši in zaostri ter tako prinese za Vatikan nedogledne posledice. Ko se je pa dosegel sporazum je moral nadškof Sedej podati ostavko na svoje mesto v roke apostolskemu vizitatorju Luki Passetu. Po njegovi zaslugi je bil imenovan za Sedejevega naslednika kot apostolski administrator Ivan Sirotti, ki je znal sovražnik našega naroda in zagrižen fašist. Če upoštevamo, da je Vatikan pri imenovanju Iyana Sirotti-ja dobro premočrtil njegove osebne sposobnosti in vrline in pri tem tudi upošteval, da je Sirotti fašizmu naklonjen, nam je jasno, da je Vatikan v Juljski Krajini pričel voditi popolnoma novo politiko, ki ni v korist našega naroda in tudi ne v korist cerkve.

Nadalje je predavatelj orisal osebnost nadškofa dr. Sedeja, ki je izšel iz naših tolminskih hribov in kot tak mož jekleneega značaja in mehkega srca. Že poteze njegovega obraza so izražale notranjo umerjenost ter odločnost. — Ni se mešal v vsakdanjo politiko, a je znal vedno ob pravem času energično braniti pravice slovenskega duhovščine in naroda. Ni bil priljubljen samo med goriškimi rojaki, ampak tudi med sosednimi Furlani. Uničila ga ni toliko starost in bolezen, kakor zavest, da se nahaja osamljen v boju proti zvičajnim in zahrbnim nasprotnikom.

Po predavanju je bila sprejeta sledeča resolucija:

1. Protestiramo proti nasilnemu izgonu slovanskih duhovnikov in redovnikov iz Juljske Krajine in odločno zavračamo nametanje italijanskih duhovnikov, ki z malim izjemami ne znajo ne slovenskega in ne hrvatskega jezika!

2. Ugotavljamo, da so pred konkordatom imeli Slovenci in Hrvati poleg posvetnih tudi nekaj cerkvenih listov, danes nimajo niti enega verskega ali posvetnega časopisa!

3. Opozarjamo, da je pred konkordatom med Vatikanom in Italijo družba sv. Mohorja, ki stoji pod pokroviteljstvom cerkvene oblasti, lahko razpošiljala vsako leto slovenske knjige, danes italijanske oblasti klub odobritvi plenijo v masah knjige te družbe po slovenskih vaseh!

4. Ugotavljamo da posebno po konkordatu prihajajo jugoslovanski duhovniki v vedno večjem številu pod policijsko nadzorstvo in v konfinacijo, kjer jim je onemogočeno opravljanje duhovniških dolžnosti!

5. Najenergичneje zahtevamo, da se uvede prvotna določba, zahtevana od Vatikana, ki pa je bila pozneje črtana, namreč, da se upelje v šole v Juljski Krajini pouk verouka v slovenskem ali hrvatskem jeziku!

6. Zahtevamo, da se čim prej odstrani iz nadškofijske stolice v Gorici, apostolski administrator, monsignor Giovanni Sirotti, kateri namenoma noče govoriti niti ene slovenske ali hrvatske besede in ker je med vsem narodom v Juljski Krajini poznani kot eden izmed najbolj zagriženih protislovanskih duhovnikov.

7. Odločno zahtevamo, da se čim prej postavi za naslednika Dr. Sedeja človeka, kakršnega je zahteval sam umrl nadškof v prisilni prošnji za vpokolitev. Zato apeliramo na merodajna mesta, da se postavi za nadškofa človeka, ki bo iz vrst našega naroda in kateri bo dostojno zastopal cerkev med zaupanim mu našim narodom!

Ta resolucija je bila odposlana:

Svetemu Očetu Piju XI.

Papeškemu nunciju dr. Pelegrinetti u v Beogradu.

Nadškofu dr. Baueru v Zagrebu

Škofu ljubljanskemu dr. Rožmanu v Ljubljani

Savezu jugoslovenskih emigrantov v Beogradu.

NOVA ADRESA LJUBLJANSKE UPRAVE

I REDAKCIJE »ISTRE«

Javljamo, da se je podprava in podredakcija v Ljubljani preselila na Tyrševo cesto 31-I (tivša Dunajska).

PROSLAVA DOBRILE IN SEDEJA V MLAD. PODRUŽNICI SOČE V LJUBLJANI

V torek 29. nov. t. l. se je vršil v Ml. Podr. Soče spominski sestanek posvečen Dobri in Sedeju. Spominski govor je imel tov. Ciril Kosmač. V izbranih besedah je opisal pot dveh voditeljev našega naroda v Primorju v sicer različnih, toda težkih in odločnih časih. Članstvo, ki se je sestanka udeležilo polnoštevilno, je z zanimanjem sledilo izvajanju govornika.

Prihodnji sestanek se bo vršil v torek dne 13. t. m. v novem društvenem lokalu na Dunajski cesti 31-I (Tyrševa cesta).

PRAVO DARILO!

Zlato polnilno pero

od Din 50.— dalje,

dijaška peresa

od Din 35.— dalje.

Popravlja peresa vseh znamk:

A. PRELOG

LJUBLJANA, MARIJIN TRG
(vogal Wolfova)

SPOMEN DRU SEDEJU U ZAGREBU

Povodom prve godišnjice smrti goričkog nadškofa, — Zadušnice u crkvi Sv. Marka i predavanju Istarske omladine.

Posljednji sastanak — u subotu, 3. XII. — istarske omladine u omladinskoj sekciji društva »Istra« bio je posvećen uspomeni pokojnog goričkog nadškofa Dra Frana Sedeja. Na sastanku, pred sakupljenom omladinom održao je zanimljivo predavanje o životu i radu nadškofa Sedeja pokojnikov nećak, odvjetnik Dr. Josip Sedej.

Predavač je u svojem odlumi prikazu govorio o nadbiskupovoj mladosti, prikazao doba njegova školovanja i solidnog spremanja za kasniji poziv, koji ga je doveo na istaknuti položaj, na čelo goričke nadbiskupije. Istaknuo je zasluge Dra Sedeja u vjerskom i narodnom pogledu, koje je stekao svojim radom do posljednjeg trenutka, do nedane smrti — mjesec dana iza najteže kušnje u njegovom životu, iza prisilnog odstopa sa goričke nadbiskupije stolice. Predavaču je osobito uspelo da prikaže ličnost i karakter Dra Sedeja, ocrtavši ga sa mnogo intimnih detalja, tako da je upravo zbog toga dojam na slušaoce bio neposredan i jak, a lik nadbiskupov bliz i shvatljiv radi tih — na oko — sitnih ali značajnih pojedinosti. Neposrednost predavanja potkrijepili su i citati iz nekih pisama Dra Sedeja, koja je pisao svom intimnom prijatelju Dru Primožiću. Ta se pisma nalaze sada dobrotom njihovog vlastnika Dra Primožića, u rukama Dra Josipa Sedeja u Zagrebu, pa ćemo značajnija mjesta objelodaniti u božićnom broju »Istre« zajedno sa glavnijim stavcima iz predavanja, da tako i one dosad manje poznate strane iz života nadbiskupa Sedeja posluže boljem i svestranijem poznavanju njegove ličnosti.

Ovom su predavanju, uz brojno članstvo omladinske sekcije prisustvovali od starijih uz ostale gg. Dr. Just Pertot, Dr. Ražem i Fran Bat, a također i Dr. Primožić, ugledni starac, prijatelj nadbiskupa Dra Sedeja.

Predavaču se na kraju zahvalio u ime Omladinske sekcije pročelnik Josip Vidmar.

U petak, 2. XII. odslužene su u crkvi Sv. Marka zadušnice za blagopokojnog Dra Sedeja. Na taj su način poput ostalih naših emigranata i Istrani u Zagrebu počastili uspomenu goričkog nadbiskupa povodom prve obletnice njegove smrti.

REZOLUCIJA NAŠIH EMIGRANATA U NOVOM SADU O VJERSKIM PRILIKAMA U ISTRI, GORICI I TRSTU.

Novi Sad, 4. decembra. Danas su naši emigranti u Novom Sadu održali u sklopi svoj zbor. Na zboru su govorili g. dr. Ivan Marija Čok, predsjednik Saveza emigrantskih organizacija u Jugoslaviji i g. Marin Glavina, upravnik Saveza agrarnih zajednica u Novom Sadu.

Poslije završenog zbora, prihvaćena je od prisutnih slijedeća rezolucija:

Jugoslovenski emigranti iz Istre, Trsta i Gorice, okupljeni zajedno sa prijateljima u Novom Sadu na javnom sastanku, sa-

zvanom u svrhu komemoracije velikog narodnog vođe i mučenika goričkog kneza nadškofa Frana Sedeja, u ime svoje i u ime cjelokupnog naroda Juljske Krajine donose slijedeću rezoluciju:

I. Ogorčeni osuđuju nepravde postupke njegovog privremnog nasljednika na biskupskoj stolici u Gorici, administratora biskupije Sirotti, koji protivno našim etici i kršćanskog morala krati našem narodu njegova sveta prava u pogledu jezika i narodnosti, a da pri tome ne preza ni od progona vlastitih podređenih mu svećenika.

II. Tražimo od svih merodavnih crkvenih vlasti u Rimu, da u smislu oporuke velikog Sedeja i obećanja samog zastupnika Nj. Sv. Oca Pape postavi na mjesto biskupa mitropolita u Gorici čovjeka, koji će ne samo poštovati sveta nacionalna prava svoje slovenske pastve, nego i čovjeka, koji će po svojoj nacionalnoj pripadnosti i osjećajima biti sin ogromne većine naroda, koji će biti povjeren njegovoj brizi.

Ova rezolucija upućena je Sv. Ocu Papi Piju XI., Papskom Nunciju u Beogradu Monsinjoru Pellegrietti, Ministarstvu inostranih poslova i Savezu emigrantskih udruženja u Beogradu.

REZOLUCIJA NAŠIH EMIGRANATA NA SUŠAKU.

U nedjelju je na poziv Jugoslovenske Matice održan sastanak svih Istrana nastanjenih u Sušaku. Na tom sastanku je donesena ova rezolucija.

»Istrani nastanjeni na Sušaku, okupljeni na svom zboru, održanom 27. novembra 1932 godine u Sušaku svijesni sveg zla i loših posljedica, što ih može prouzročiti nemar i neshvaćanje emigranata i slobodne braće u pitanju Juljske Krajine, pretrpavši sva pitanja, donose slijedeću rezoluciju:

I. Izjavljujemo se solidarnim s našim narodom, koji je ostao u Istri. Solidarišemo se s njegovom borbom protiv najvećeg protivnika našega naroda, protiv grditelja naših svetinja — fašizma. Odajemo počast i duboko se klanjamo sjenama, u borbi za najelementarnija čovječanska prava, palim žrtvama.

Osuđujemo mizerno nastojanje i rad fašističke Italije na odnarodjivanju i potpunom uništenju našeg naroda u Istri.

Osuđujemo pasivno držanje Vatikana i njegovu podložnu ulogu u pogledu vjerskih i crkvenih pitanja u Istri.

Upozorujemo samo na ogromne materijalne žrtve, što ih naši protivnici Talijani doprinose za malu neznatnu šacicu svojih sunarodnjaka koji nastavaju obale Jadrana.

Apeliramo na slobodnu braću, da bratski i susretljivo primaju naše emigrante. Molimo ih da zapamte, da nismo došli k njima iz želje za lagodnim životom. Neka znadu da smo k njima došli kao brat bratu, da se sklonimo pod njihovim gostoljubivim krovom, uvjereni u njihovu bratsku ljubav i čovječanski osjećaj, samo dotle, dok dočekamo veliki dan Pravde, kad ćemo se opet moći vratiti svojim opustjelim domovima.

Apeliramo na pomoć. Danas kad se donose infamne amnestije, koje imaju svrhu da domame kući one, koji su prešavši granicu jedva iznijeli živu glavu — koji su bili najpotrebniji pomoći, a pomoći im se nije moglo dati uslijed nehaja i nerazumijevanja — danas je ta pomoć najpotrebnija. — Ta je pomoć potrebna, jer krvožedni neprijatelj sadistički uživa u tome, da vraćanjem amnestiranih svojim domovima, zada posljednji udarac onom narodu, kog je još držala jedino vjera u pomoć svoje slobodne braće, a sada mora da gleda kako mu propada i ta posljednja nada, mora da gleda kako se njegovi sinovi vraćaju napušteni od istokrvne braće, kako se vraćaju u goreni stanju nego što su otišli — potišteni i razočarani, u sigurnu propast. Shvaćamo teške prilike, u kojima se danas svako nalazi, ali i najmanji doprinos u ovom odlučnom času je velika zadužbina za onaj narod, koji daje svoje najbolje sinove pred pušćane cijevi, da očuva svoja najelementarnija čovječanska prava.

Ne pomognete li danas u ovom otsudnom i historijskom času, proklinjat će vas pokoljenja, proklinjat će vas narod kog ste žrtvovali, da očuvate svoju slobodu.

PROSLAVA UJEDINJENJA V SOČI — MATICI

V soboto dne 3. t. m. je proslavila »Sočamatica« svečanostno praznik ujedinjenja. Dvorana je bila v ta namen primerno okrašena s slikami Nj. Vel. kralja in kraljice ter s sliko, ki predstavlja alegorično ujedinjenje. Vse tri so bile povite s trikoloro.

Govoril je predsednik dr. Dinko Puc. V svojem govoru je podal vso zgodovino, ki je dovela do tega važnega dneva. Med drugim se je spomnil tudi onih, ki tega dne še čakajo v robstvu. Govor je bil burno akklamiran.

Po govoru so nastopili z deklamacijami mali Klavorov, gđc. Zdenka Ivančičeva in Bojan Savin. Govorili pa so še gg. Sancin Ivo, prof. Bačić ter g. Sifilgoj Josip, ki je podal program nadaljnjih sestankov do novega leta. Večer pa je izpopolnilo lepo petje bežigradskih pevcev, ki so intonirali državno himno in jo je pela cela dvorana enodušno z njimi.

Po dolgem času so se spet otvorili redni sestanki »Soče« in ravno prvi večer je jasno pokazal, kako potrebni in nedomestljivi so nam postali.

NIKOLINJSKA PRIREDBA ISTARKE OMLADINE U ZAGREBU

Prošle nedjelje popodne priredila je Omladinska sekcija »Istre« u društvenim prostorijama vrlo uspjeli nikolinjsku priredbu za svoje članstvo i uvedene goste. Prisutni omladinci i omladinke ugodno su se pozabavili kroz nekoliko sati. U sredini plesa pojavio se Sv. Nikola sa pratnjom anđela i krampusa te podijelio svoje darove. Zabava je u veselom i intimnom raspoloženju potrajala od 5 sati poslije podne do 9 sati na večer. Kod plesa je svirao vlastiti mandolinistički zbor, koji u posljednje vrijeme osobito marljivo radi i napreduje. Citava je priredba nosila pravi familijarni karakter, intimnog, domaćeg vedrog raspoloženja, u kojem su se svi ugodno osjećali. Materijalni uspjeh — pored moralnog, u društvenom pogledu takodjer je zadovoljio priredivače.

»TABOR« JE HVALEŽEN...

Delavsko posvetno in podporno društvo »Tabor« v Ljubljani, si šteje v prijetno dolžnost se tem potom javno zahvaliti v imenu vsega članstva vsem tistim, ki so nakazali našemu društvu katero koli podpora bodisi v oblikah in perilu, bodisi v denarju, da nam je bilo mogoče obdarovati vsaj najpotrebnejše naše člane. Posebno zahvalo izrekamo g.-dični Slavi Pahor, učiteljici v Ptuj, g.-dični Mahnič Mariici učiteljici v Cerkljah ob Krki, g. Albertu Čoku učitelju v Pilštajnu in g. Radu Humaru, učitelju v Starem trgu za njihovo požrtvovalnost pri nabiranju darov.

Gostilna „Reininghaus“

Ljubljana, Frankopanska 5.

ima vsak petek in nedeljo prvovrstno polenovko (bakalà) in sveže morske ribe

SLOVANI V JUŽNEM TIROLU

V Ludvigovi knjigi »Mussolinis Gespräche«, ki je pred kratkim izšla, se je avtor dotaknil tudi manjšinskega vprašanja, omenivši Mussoliniju zatiranje Nemcev na Južnem Tirolskem. Vodja fašizma se je vrgel v tajtev: »Die Südtiroler werden nicht gezwungen 180.000 Deutsche, unter ihnen viele slawische Eingewanderte, so dass die sogenannte Reinheit auch hier nicht feststeht.« (Nemška, po Mussoliniju pregledana izdaja, str. 79. Pogovori so se vršili spomladi 1932). — Mussolinij torej po desetih letih vladanja že trdi, da so se na Južnem Tirolskem naseljevali Slovani. On seveda dobro ve, da to ni res, toda v manjšinskih rečeh hoče vedoma stvari zbloditi, da splelje evropsko javnost na napačno sled — »Slovenec«.

ČESTITAMO!...

Dne 30. nov. t. l. se je poročil v Ljubljani pri o. o. Frančiškanih naš rojak, pisatelj prof. Ivo Grahor s prof. Olgo Skerljovo iz Ljubljane. Čestitamo!

Naručujte

DŽEPNI KALENDAR

EMIGRANT

ZA GODINU 1933

Poslužite se našom narudžbenicom koja je odštampana iza ovog oglasa na str. 4 dolje.

Uprava lista „ISTRA“, Zagreb

MASARYKOVA 28a

U FOND ISTRE

U posljednjem broju »Istre« objavili smo ukupnu svotu Fonda od Din 6736.—.

Danas možemo sa zadovoljstvom da nastavimo s iznošenjem daljnjih imena plemenitih darovatelja, koji nam pomažu u snalažanju jedne velike brige i podupiru izdržavanje ovog potrebnog lista:

Na proslavi zlate poroke g. Josipa i gospe Marije Negode v Rožni dolini (Ljubljana) so zbrali gostje za »Istro« Din 70.—

Petrić Franc, rud. nadšumar, Mežica Din 20.—

Anton Medveš, učitelj Čadrece Din 5.—

Grbac Josip »Količev« p. Domžale Din 10.—

Drž. osn. škola Feričanci-Našice sakupila za fond Istre Din 52.—

Defar Janko, upr. pošte Bos. Brod za rasprodane blokove za fond Din 72.—

Rakušček A. Sv. Miklavž Din 10.—

N. N. Rogate Din 6.—

Subotičko društvo »Istra-Trst-Gorica« doznajuće kao protuvrednost za 5 prodanih blokova Din 500.—

Franc Polić iz Hreljina daruje u fond »Istre« posredstvom prof. Spinčića Din 25.—

Do sada ukupno Din 7.614.—

IDUĆI BROJ »ISTRE« BIT ĆE BOŽIČNI, a izaći će u mnogo većem obimu nego obični brojevi. Bit će u njemu nekoliko vrlo interesantnih članaka, dobro napisanih i sadržajnih. Božićni broj našega lista bit će mnogo bolji od Uskrsnog, koji je bio dobar! Naš Božićni broj imat će po svom sadržaju karakter almanaha.

Ali bit će bogat i vijestima iz Julijske Krajine te emigrantskim vijestima. Upozoravamo naše saradnike, da nam sve ono, što žele objaviti pošalju odmah, jer će redakcija biti zaključena za veće članke već 15 decembra, a za male vijesti 18 decembra.

DUŽNIKE,

koji žele, da i u novoj godini ostanu u spisku pretplatnika, koji žele, da im se list i dalje šalje, molimo, da se na našu posljednju opomenu odazovu i pošalju svotu, koju duguju. Krajnje je vrijeme!

KALENDARI »JADRANSKE STRAŽE«.

Izašli su iz štampe kalendari »Jadranske Straže« za 1933. godinu, i to ilustrirani kalendar »Naš mornar« i »Džepni kalendar«. Kao i dosad,šnjih godina kalendar »Naš mornar« odlikuje se bogatim rodoljubnim, poučnim i zabavnim štivom; članci su iz područja moderne tehnike, pomorske privrede, geografije, ratne, pomorske i vazduhoplovne, pitanje razoružanja, statistike svih država svijeta, trgovačke mornarice itd., navigacija, smionih pothvati i pomorski doživljaji, ratne uspomene, crte iz naše pomorske prošlosti, pripovijesti i putopisi iz pera naših pomoraca i pomorskih pisaca, anegdote, mornarske šale i nagradna pitanja, itd. Kalendar je ilustriran sa preko 50 slika, za zastavama u 4 boje svih država svijeta i sa ukusnom naslovnom stranom. Cijena Din 10.—.

»Džepni kalendar« također, pored listova za bilješke, donosi mnoge podatke za svakodnevnu potrebu, tako: statistiku Jugoslavije po banovinama, poštanske i telegrafске pristojbe, takse (posebno za stanove i za školarinu), mjere i uteze, željezničke vozne cijene, prvu pomoć kod nezgode, spisak svih diplomatskih i konzularnih zastupstava u Jugoslaviji, kao i jugoslovenskih na strani. I ovaj je kalendar ilustriran. Cijena snižena Din 8.—. — Kalendar se poručuju kod svih odbora »Jadranske Straže« te kod boljih knjižara.

„NA PREMURABIJO POLICAJA...”

Prem, novembra 1932. Nekako šest let bo, kar je naš obć. stražnik (guardia municipal) prišel na Prem. Gospoda Begginia so dobili nekje tam v Reki kot brezposelnega policaja. Ker je bil že več časa brez službe, so gospodje na reški prefekturi rekli: Na Premu rabijo »policaja«. In ukazali so razpisati službeno mesto obć. stražnika.

In »guardia« je prišel nekega zimskega dne v našo vas. Oblečen je bil že v uniformo, katero si je nabavil v Reki po naročilu in na račun županstva. Grdo smo ga pogledovali obćani. Njegova vlijudnost, prijaznost in pozdravljanje v trdi, trgani slovenščini vse to ni pomagalo, da bi nas pridobil. Skušali smo pripraviti obć. upravo, da bi ga

odslovila, a zaman. Obrnili smo se na prefekturo, a odgovora še danes nismo prejeli.

A gospod Beggini, velik in močan, a len »venesian«, je ostal pri nas vse do danes in je še edini izmed nameščencev, ki so bili takrat na naši občini, ko je le ta prišel. In tega se zaveda v polni meri! Zadnje čase pa nam je dal to že nekajkrat občutiti na naših kožah.

Tako mu je pred nedolгим, obćeznani domačin nekaj zabavljat v šali. Leni »venesian« pa se je to pot zdramil in stopil na bištriško sodnijo. Tožil je in tožbo dobil! Domačin pa je bil radi nedolžne šale kaznovan pogojno na šest mesecev zapora ter povračilo stroškov. Tako pomagajo pritepeni tujci, ki žive od naših žuljev, da naše gospodarstvo dan za dnem propada. (Mos).

BAŠKA ZA BRAČU U ROPSTVU

Podružnica Jugoslavenske Matice u Baški na otoku Krku, povodom dvanaeste obilježnice tužnog Rapalla, u znak sjećanja na onu našu braću, koja ispija čašu bola i gorčine sakupila je Din 492.50. U tom iznosu sadržan je i prilog Ženske stručne škole u Baški od Din 42.50 upućen ovim toplim i osjećajnim retcima:

»I opet je prošla jedna godina, niz dana... Bol njihov — naše braće u tuđini — nije jenjao, suze i dalje teku, tek ostaje nada, bolna nada. Nada? Da, još ima nade dok imade i srca, koja ih ljube, koja čuvstvuju, koja trpe s njima. Kobni dvanaesti novembar i opet je otvorio rane, još nezacijeljene rane njihove. Dan za danom čekaju s istoka pomoć, kao da će im se lutarnijim suncem sinuti žudjeni dan slobode. I s pravom ga očekuju. Tu su srca koja su im srodna, pa i u teškim vremenima misle na njih. Da im pomognu, da im olakote jaram, a to je potrebno. To bi i mi htjele... Duše naše apeluju na narod cijele domaće, na one koji imaju sredstava koji mogu pomoći. — Primate i naše siromaštine dio, nek to bude samo znak dobre volje i ljubavi braći našoj.«

Jugoslavenska Matica u Splitu primila je gornji iznos i donosi drugim rodoljubima za primjer i potstrek u ime plemenitih darovatelja: Općina Baška, Seoska blagajna, Kupalište po Din 50; Kupališno povjerenstvo 40; Braća Grandić, Volarić Ivan i Gospodarska težačka zadruga po 30; Dr. Z. Cermakova, I. Brechler, Katarinić Fran, Ricci Marija i Vuković Marija po 20; Tomića Petar, N. E. Barbačić, Dujmović Nikica, Čubranić Mirko, Barbačić Fran, Sulčić Davomir, Maretić Juraj i Premude Vinko po 10; Vuković Marija i Maračić Pravdoslav po 5; Barbačić Marija i Danica 2; Dorčić Vera, Katarinić Nikica, Maričić Libera, Semerčić Vinka, Čubranić Vilma, Dujmović Dinka, Barbačić Dinka, Mlačić Marija, Hero Marica, Stipković Mira, Hero Cvetka, Kućar Marija, Dorčić Loreta, Barbačić Spasilava, Hero Katica, Čubranić Marija, Rode Katica i Barušić Antica po 1; Dorčić Nikica, Barbačić Antica Polonija Sandaućija, Kvenić Marija i Dujmović Dinka po 50 para. — Hvala svima od srca.

SMRT RAVNATELJA FRANCA PUNČUHA.

V ponedjeljek jutraj je od kapi zadet umrl v Vipavi v Julijski Krajini ravnatelj tamkajšnje Kmetске posojilnice, šolski upravitelj v p. g. Franjo Punčuh. Pokojnik, ki je bil markantna in po vsem slovenskem ozemlju znana osebnost, se je rodil 19. januarja 1866 v Idriji. Na učiteljsku v Ljubljani je maturiral 1886. In služboval v Ljubljani, Košani, Podkraju in na Slapu pri Vipavi. Tu je kot šolski upravitelj ustanovil posojilnico, ki jo je pozneje premestil v Vipavo, kjer posluje še danes kot Kmečka posojilnica. Z neumorno delavnostjo in nenavadno sposobnostjo jo je kot ravnatelj dvignil do take višine, da je še sedaj eden izmed največjih slovenskih denarnih zavodov na Primorskem. Mimo tega je ustanovil in organiziral po bivšem Notranjskem in Pri-

morskem celo vrsto drugih posojilnic in hranilnic ter gospodarskih zadrug ter postal upravni svetnik raznih bivših primorskih bank. Njegova zasluga je tudi krasno moderno poslopje osnovne šole na Vrhpolju nad Vipavo.

Leta 1915. je bil zaprt in interniran, naposled pa je moral, izpuščen iz internacije, obleči še vojaško sukno, kar je zapustilo za njegovo zdravlje trajne posledice. Kot narodnjak se je pred vojno udeleževal tudi v političnem javnem življenju in pisal mnogo zlasti v »Slovenski Narod«. V težkih povojnih letih bi se bil rad preselil v Jugoslavijo, kjer živi pet njegovih otrok, ali skrb za slovensko narodno gospodarstvo na Primorskem ga je vzpodbujala, da je vztrajal med svojim ljudstvom do smrti.

S Franom Punčuhom izgubi naše primorsko ljudstvo zaslužnega gospodarskega voditelja. Za njim nastopi vrzel. Zato pa žaluje za njim ves narod. Bodi ohranjen plemenitemu in neumornemu možu trajen spomin v zgodovini naše Notranjske in Primorske!

SMRTNA KOSA MED NAŠIMI IZSELJENCI.

V novembru t. l. je umrl v rudniškem revirju Herne-Holthausen (Soddingen, Westfalija) g. Franc Ferjančič, rudniški nadpaznik, ki izhaja iz znane idrijske narodno zavedne družine. Pokojni zapušta ženo in 4 nepreskrbljene otroke, kateri so vzgojeni v domači besedi in docela obvladajo slovenski jezik, kljub temu, da še niso srečali osebe razen domačih, ki bi znala slovensko.

MALI OGLAS

ISTRA

ARCUS

POSREDOVANJE ZA PROMET NEKRETNOSTIMA

ZAGREB GUSTAV ILIĆ TEL. 67-84

U ILIĆI trgovačku kuću sa lokalima, poslovnim prostorijama, te velikim dvorištem — prodajem povojno — pobježi agencija »ARGUS«, Boškovićeva ul. br. 6.

POSJED TIK ZAGREBA oko 40 jutara prvoklasnog vinograda, oko 14 jutara ostale oranice, šuma, voćnjaka i parka — vili od 5 soba, sve gospodarske zgrade, inventar, prodajem za cca Din 1.600.000.— »ARGUS«, Boškovićeva ulica broj 6 (420).

GRADILISTE NEDALEKO KAPTOLSKE SKOLJE — oko 13 metara ulična fronta — cca 60 čet. hvati sa dvorišnom kućicom — prodajem za cca 160.000.— dinara, »ARGUS«, Boškovićeva ulica 6 (2087-131).

VILU NOVU na Jurjevske ulici sa 8 velikih soba sa modernim komforom, krasan vrt, cvjetnjak i vinograd oko 1200 čet. hvati prodajem povoljno za dinara 850.000.— »ARGUS«, Boškovićeva ul. 6 (2439-171).

Vlasnik i izdavač: Konzorcij »Istra«, Masarykova ul. 28 II. — Urednik: Ivo Mihovilić, Jukićeva ul. 36. — Za uredništvo odgovara: Dr. Fran Brnčić, advokat Samostanska 6. — Tisak: Stečajnica Jugoslavenske štampe d. d. Zagreb, Masarykova 28a. — Za tiskaru odgovara Rudolf Polanović, Zagreb Ilica 131.

Ig. Breznikar

Trgovina kave i čaja. — Vlastita elektroprijava i elektromlin za mljevenje.

ZAGREB, ILICA BROJ 65
Telefon 7657

SEJA ZVEZNEGA DIREKTORIJA 17 decembra

V smislu določila 12. člana Zveznega pravilnika sklicuje predsjednik sejo zveznega direktorija za nedeljo, 17. decembra v Beogradu.

Dnevni red seje:

1. Poročilo predsjednika o situaciji in o dosedanjem delu ožjega vodstva po kongresu;
2. Stanje emigracije v većjih centrim (Zagreb, Ljubljana). Poročilo posameznih članov direktorija;
3. Vprašanje naših političnih žrtv. Razvoj dela za statistiko emigracije;
4. Razno.

Seja direktorija prične 17. decembra ob 9. uri dopoldne v ulici Birčaninovi 20. (Beograd).

Z bratskim emigrantskim pozdravi Beograd, dne 7. decembra 1932.

Savez jugoslov. emigrantskih udruženja u Jugoslaviji

Tajnik:

Predsednik:

I. Bolonić, v. r. Dr. I. M. Čok, v. r.

NAPAD NA JUGOSLOVENSKI KONZULAT U ZADRU

Pod nadzorom državne policije polupani su prozori na konzulatu, konzulovom stanu i izlozi na radnjama jugoslovenskih državljana.

Sinoć su talijanski studenti u Zadru priredili demonstracije protiv Jugoslavije. Pred vlastima, koje su mirno slušale bijesne urlike i najveće uvrede protiv našeg naroda, studenti su se uputili kroz grad da ruše radnje jugoslovenskih državljana. Nesmetani od policije oni su polupalj izloge na radnjama i uništili robu jugoslovenskih podanika: Martina Babića, Ivana Šimčija, Ivice Mace, Augustina Radumića i Josipa Pavca. Po tom su pošli i porazbijali okna na stanu Josipa Zrinskog.

Ova divljaštva nisu bila dovoljna demonstrantima i onima koji su ih naredili, već su zakoračili i dalje. Oko 9 sati demonstranti su upućeni na zgradu jugoslovenskog konzulata. U prisustvu nekoliko činovnika zadarske prefektore demonstranti su prosuli masu pogrd protiv Jugoslavije i kamenjem razbili pet prozora na zgradi konzulata.

Nije pošteđen ni privatni stan konzula g. Sokolovića. Demonstranti su i na konzulovom stanu razbili dva prozora.

O svemu ovome zadarska prefektura »nije ništa znala«, dok demonstranti nisu izvršili naloženi im zadatak.

Fretplaćujte se na „Istru“ i oglašujte u njoj!

Ovdje odrezati

NARUDŽBENICA

kojom naručujem od uprave lista „Istra“ u Zagrebu _____ kom. džepnog kalendara „Emigrant“ za godinu 1933. a Din 10.— po komadu, ukupno Din _____, koju Vam sumu danas šaljem sa Vašom ček. uplatnicom br. 36789.

Molimo čitavo ispuniti

Ime i prezime _____
Zanimanje _____
Mjesto _____
Z. pošta _____

Poslužite se sa našom čekovnom uplatnicom broj 36789 koju možete dobiti na svakoj pošti

Ovdje odrezati

ODLIKOVANI KROJAČKI SALON ZA GOSPODU

A. Slavec
ZAGREB

Mesnička ulica br. 1. Telefon br. 74-43
VELIKO SKLADISTE NAJMODERNIJIH
PRVORAZREDNIH ENGLJSKIH ŠTOFOVA

